Telifte Sessizlik ve Men Davası

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	16.04.2026	Kısmen Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/5503	2026/2074	FSEK 66, FSEK 68, FSEK 69, HMK 353/1-b(1), HMK 373/1

ÖZET

Yazarın oyunu 2008'den beri sahnelenmiş, yazar ve mirasçıları uzun süre itiraz etmemişti. Yargıtay, arabuluculuk başvurusuna kadarki kullanım için sessiz kalma yoluyla hak kaybını yerinde buldu; başvurudan sonraki dönem için ise muhtemel tecavüzün men'i gerektiğinden kararı bozdu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/tiyatro-eserinde-sessiz-kalma-men-davasi-2026-2074/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2025/5503 E. , 2026/2074 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2023/884 Esas, 2025/1357 Karar

HÜKÜM : Esastan ret

İLK DERECE MAHKEMESİ : Ankara 5. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2022/8 E., 2023/21 K.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı Yargıtayca duruşma istemli olarak davacılar vekili tarafından temyiz edilmekle; temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildi. Duruşma için belirlenen 14.04.2026 günü hazır bulunan davacılar vekili Av. ... ile davalı vekili Av. ... dinlenildikten sonra duruşmalı işlerin yoğunluğu ve süre darlığından ötürü işin incelenerek karara bağlanması ileriye bırakıldı. Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip, gereği düşünüldü.

KARAR

I. DAVA

Davacılar vekili dava dilekçesinde; müvekkillerinin yazar ...'ın mirasçıları olduğunu, murisin 2013 yılında vefat ettiğini, müvekkillerinin, davalının mirasbırakana ait "Bir ... Oyun" adlı oyununu 2020 yılında sahneye koyduğunu, geçmişe yönelik olarak da bu oyunu defalarca oynadığını öğrendiklerini, bu durumun çoğaltma hakkının ihlali olduğunu, oyunun sahnelenmesi sırasında salonlar tamamen dolu ise de kendilerine çok düşük rakamlarda bilet satıldığının bildirildiğini, çoğunlukla gişede kayıt dışı satışlar yapıldığını, bu oyunun 2008 yılından beri kesintisiz oynandığını, mirasbırakanın oyunlarında verilen bedel hasılatın %30-40 olduğunu, müvekkilerinin manevi olarak da zarara uğradığını, davalının oyunu tekrar sahneye koyma tehlikesi bulunduğu ileri sürerek muhtemel tecavüzün önlenmesine, 2008-2021 tarihleri arasında oyunların izinsiz ve sözleşmesiz oynanması nedeniyle her yıl için bedel belirlenerek her yıl için işleyecek avans faizi ile şimdilik 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun (...) 68. maddesi gereği 3 kat olarak 2.000.000,00 TL tazminatın, davalının eseri izinsiz şekilde umuma arz etmesi nedeni ile tecavüzün son bulduğu 2020 yılından itibaren işleyecek faizi ile 200.000,00 TL manevi tazminatın davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; müvekkilinin tiyatro oyunculuğu ve eğitmenliği yaptığını, ... Üniversitesi İzmir Meslek Yüksek Okulu amatör topluluğunun daha sonra ... Tiyatrosu adını aldığını, 2008 yılı Ağustos ayında Dokuz tiyatro kulübü ile faaliyetlerinin sona erdiğini, ... Kültür Merkezi konferans salonunun haftada bir gün olmak üzere kiralandığını, 215 kişilik kapasiteye sahip olduğunu, 30.10.2009-2011 Ekim tarihleri arasında haftada bir gün kiraladıklarını, 2011 Ekim-2013 Ekim tarihleri arasında haftada iki gün kiraladıklarını, gündüz saatlerinde öğrenci ekiplerine ücret karşılığı ders verdiklerini, akşam saatlerinde farklı tiyatro oyunları sahnelediklerini, 10.10.2013- 04.04.2014 tarihleri arasında her hafta cumartesi günleri haftada 1 temsil, 04.04.2014-05.12.2014 tarihleri arasında her hafta cuma ve cumartesi günleri haftada 2 temsil, 05.12.2014 dava tarihi arasında her hafta cuma, cumartesi ve pazar günleri olmak üzere haftada 3 kez temsil edildiğini, tiyatro bünyesinde ünlü ve popüler sanatçılar çalışmadığından seyirci çekemediğini, ... tiyatrosunun hiçbir zaman düzenli ve yüksek sayılı seyircisi olmadığını, ...'ın sağlığında müvekkili ile ... tiyatrosu faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olduğunu, 2016-2017 sezonunda dava konusu oyunun hiç oynanmadığını, 2009 yılı Ekim ayı ile 2011 yılı Mayıs ayları, 11.02.2012-30.06.2012, 30.06.2012-23.11.2012, 23.11.2012-28.03.2013, 11.01.2014-20.06.2014, 20.06.2014-23.02.2015, 07.07.2015-26.02.2016, 28.02.2016-19.01.2018, 19.04.2018-03.05.2019, 12.05.2019-17.01.2020 tarihleri arasında oyun hiç temsil edilmediğinden iddiaları kabul anlamına gelmemek üzere davacıların iddiaları itibarıyla kesintisiz şekilde temsilden söz edilemeyeceğini, davacıların arabuluculuğa başvurduğu 18.11.2021 tarihinden 10 yıldan öncesine dayanan tüm taleplerinin zamanaşımına uğradığını, 2008-2009 yıllarına ilişkin husumet itirazlarının bulunduğunu, oyunun 01.03.2020 tarihinden sonra temsil edilmediğini, temsilin ...'in 33. maddesi kapsamında olması nedeniyle tazminat talebinin reddinin gerektiğini, davacıların oyunun ...'ın vefatından sonra da zaman zaman oynandığını bildiklerini, sessiz kalma yoluyla hak kaybının söz konusu olduğunu, oyunun ...'ın izni ve rızası ile oynanması nedeniyle davanın

esastan reddi gerektiğini, davacıların temsil sayısı ve süresi ile telif oranına ilişkin fahiş iddialarını kabul etmediklerini, manevi tazminat şartlarının da oluşmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile arabuluculuğa başvurulduğu 18.11.2021 tarihi ve telif tazminatının 10 yıllık zamanaşımı süresi dikkate alındığında, davacıların 18.11.2011 tarihinden önceki döneme ilişkin taleplerinin zamanaşımına uğradığı, ...'ın 28.09.2013 tarihinde vefat ettiği, dava dilekçesi ekinde sunulan el ilanına göre oyunun ilk olarak 06.05.2008 tarihinde temsil edildiği, davalı tarafça sunulan delillerle ...'ın "... " isimli tiyatro topluluğundan ve dinlenen tanık beyanlarıyla da ...'ın oyunun temsilinden haberdar olduğunun kanıtlandığı, sağlığında temsilin engellenmesi yönünde bir aksiyon almadığı kanaatine varıldığı, davacıların da ...'ın vefatından sonra arabuluculuk tarihine kadar oyunun temsil edilmemesi için hukuki aksiyonda bulunmadıkları, somut olayda sessiz kalma yoluyla hak kaybı koşullarının oluştuğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, hüküm, davacılar vekilince istinaf edilmiştir.

IV. İSTİNAF

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacıların murisi ...'a ait "Bir ... Oyun" adlı tiyatro eserinin davalı tarafça 2008 yılından beri sahneye konulmakta olduğu, ...'ın bundan haberdar olduğu ve bu duruma karşı herhangi bir hukuki girişimde bulunmadığı; eser sahibinin vefatından sonra da davalının eseri sahneye koymaya 2020 yılına kadar devam ettiği, bu konuda basında çok sayıda haberin yer aldığı, biletlerin sanal ortamlarda da satıldığı, dolayısıyla davacıların da bu durumu en azından bilmeleri gerekmesine rağmen uzun süre hukuki bir girişimde bulunmadıkları ve sessiz kalmak suretiyle hak kaybına uğradıkları, sessiz kalma yoluyla hak kaybı şartları oluştuğundan, muhtemel tecavüzün men'i talebinin reddinde de bir isabetsizlik bulunmadığı anlaşılmakla, davacılar vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş, hüküm, davacılar vekilince temyiz edilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Dava ve Hukuki Nitelendirme

Dava, eser sahipliğine dayalı maddi, manevi tazminat ve muhtemel tecavüzün önlenmesi istemine ilişkindir.
B.Değerlendirme ve Gerekçe

1.Yapılan yargılama ve saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kuralları gözetildiğinde İlk Derece Mahkemesince verilen kararda bir isabetsizlik olmadığının anlaşılmasına göre yapılan istinaf başvurusunun 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 353/1-b(1) hükmü uyarınca Bölge Adliye Mahkemesince esastan reddine ilişkin karara yönelik davacılar vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan diğer temyiz itirazlarının reddi gerekir.

2.Yukarıda yapılan özeten anlaşılacağı üzere uyuşmazlık, davacıların murisi ...'a ait "Bir ... Oyun" adlı eserin davalı tarafından 2008 yılından beri sahneye konulmakta olup muris ...'ın sağlığındayken bundan haberdar olup olmadığı, oyunun sahnelenmesine izni veya icazetinin bulunup bulunmadığı, ...'ın ölümünden sonra oyunun sahnelendiğinden davacı mirasçıların haberinin olup olmadığı, buradan varılacak sonuca göre sessiz kalma yoluyla hak kaybı şartlarının oluşup oluşmadığı, buna bağlı olarak tazminat ve muhtemel tecavüzün önlenmesi şartlarının oluşup oluşmadığına ilişkindir.

İlk Derece Mahkemesince, sessiz kalma yoluyla hak kaybı koşullarının oluştuğu gerekçesiyle davalının eylemleri hukuka aykırı bulunmadığından davacıların diğer talepleri gibi tecavüzün önlenmesi talebinin de reddine karar verilmiştir. Davacılar vekilinin istinaf başvurusu üzerine Bölge Adliye Mahkemesi de muhtemel tecavüzün men'i talebinin reddinde bir isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle esastan ret kararı vermiştir.

Somut olayda Mahkemenin de kabulünde olduğu üzere davacıların arabuluculuğa başvuru tarihine kadar olan kullanımlar bakımından sessiz kalma yoluyla hak kaybı koşullarının oluştuğunun kabulü doğru olmakla birlikte, eser sahibinin mirasçılarının arabuluculuğa başvurdukları tarihten itibaren eserden ... hakların kullanılmasını men etme iradelerini ortaya koydukları anlaşılmaktadır (Dairemizin emsal 26.01.2010 tarihli 2008/4135E., 2010/806 K. sayılı, 24.02.2014 tarihli 2013/15173 E., 2014/3319K. sayılı ilamları). Bu durumda Mahkemece, davacıların arabuluculuğa başvuru tarihinden sonraki dönem için davalının muhtemel tecavüzünün men'ine karar verilmesi gerektiğinin gözetilmemesi doğru olmayıp bozmayı gerektirmiştir.

VI. SONUÇ: Yukarıda (1) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davacılar vekilinin diğer temyiz itirazlarının REDDİNE, (2) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davacılar vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULARAK KALDIRILMASINA, HMK'nın 373/1 hükmü uyarınca dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, takdir olunan 40.000,00 TL duruşma vekâlet ücretinin davalıdan alınarak davacılara verilmesine,

peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine, 16.04.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.